

Силабус курсу

Фінансове забезпечення соціальних допомог

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 23 «Соціальна робота»

Спеціальність – 232 «Соціальне забезпечення»

Освітньо-професійна програма «Соціальне забезпечення»

Рік навчання: 3, Семестр: 6

Кількість кредитів: 8 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПІП

к.е.н., доц. Костецький Володимир Володимирович

Контактна інформація

v.kostetskyi@wunu.edu.ua

kvv.scales@gmail.com,

+380673543388

Опис дисципліни

Дисципліна «Фінансове забезпечення соціальних допомог» спрямована на формування у здобувачів освіти теоретичних знань щодо функціонування фінансової системи держави та джерел фінансування соціального забезпечення населення; розуміння суті і тенденцій розвитку фінансових відносин у сфері державних фінансів та фінансового забезпечення процесів надання соціальної допомоги; формування практичних умінь в галузі соціально-економічного забезпечення вразливих категорій населення. Передбачає формування у здобувачів розуміння основ та моделей фінансового забезпечення соціальної допомоги прошаркам населення, які потребують державного захисту. Дисципліна орієнтує на пошук взаємозв'язків та взаємозалежностей між механізмами ухвалення колективних рішень та вирішення проблем фінансового забезпечення надання соціальних допомог.

Структура курсу

Години (лек. / прак.)	Тема	Результати навчання	Завдання
4 / 2	1. Соціальна допомога як форма соціального забезпечення населення	Знати економічну термінологію, розуміти сутність поняття «соціальна допомога» як форми соціального забезпечення населення в Україні	Тести, питання
4 / 2	2. Система державної соціальної допомоги в Україні	Розуміти місце системи соціальної підтримки в загальній системі соціального захисту населення України; знати організаційно-правові умови фінансування соціальної сфери України	Тести, питання
6 / 4	3. Бюджетне фінансування соціальних допомог	Розуміти особливості бюджетного фінансування соціальних допомог	Тести, питання, ситуаційні завдання

6 / 4	4. Державні цільові фонди в системі фінансового забезпечення соціальних допомог	Знати специфіку функціонування Пенсійного фонду України, Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття, Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю. Розуміти особливості участі державних цільових фондів у фінансуванні соціальних допомог в Україні	Тести, питання, ситуаційні завдання
4 / 4	5. Недержавне фінансування соціального забезпечення в Україні	Знати правове забезпечення фінансування недержавного соціального забезпечення. Розуміти специфіку участі недержавних пенсійних фондів, банківських установ, страхових компаній, громадських об'єднань, благодійних та релігійних організацій у процесах фінансування надання соціальних допомог	Тести, питання, ситуаційні завдання
6 / 4	6. Фінансове забезпечення державної допомоги сім'ям з дітьми	Знати специфіку організації фінансового забезпечення надання державної допомоги сім'ям з дітьми	Тести, питання, ситуаційні завдання
6 / 4	7. Особливості фінансування державної соціальної допомоги особам з інвалідністю	Знати специфіку організації фінансового забезпечення надання державної соціальної допомоги особам з інвалідністю	Тести, питання, ситуаційні завдання
4 / 2	8. Особливості фінансового забезпечення соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям	Знати специфіку організації фінансового забезпечення надання соціальної допомоги малозабезпеченим сім'ям	Тести, питання, ситуаційні завдання
4 / 2	9. Особливості фінансового забезпечення соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	Знати специфіку організації фінансового забезпечення надання соціальної допомоги на дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування	Тести, питання, ситуаційні завдання
6 / 4	10. Фінансове забезпечення адресної державної соціальної допомоги щодо компенсації витрат на житлово-комунальні послуги	Знати специфіку організації фінансового забезпечення надання адресної державної соціальної допомоги щодо компенсації витрат на житлово-комунальні послуги	Тести, питання, ситуаційні завдання
4 / 4	11. Фінансування соціальної допомоги внутрішньо переміщеним особам	Знати специфіку організації фінансового забезпечення надання соціальної допомоги внутрішньо переміщеним особам	Тести, питання, ситуаційні завдання
4 / 4	12. Фінансове забезпечення різних видів соціальної допомоги учасникам АТО/ООС	Знати специфіку організації фінансового забезпечення надання соціальної допомоги учасникам АТО/ООС	Тести, питання, ситуаційні завдання
4 / 4	13. Фінансове забезпечення соціального захисту в Україні у контексті євроінтеграційних процесів	Розуміти сучасні тенденції щодо змін у фінансовому забезпеченні соціального захисту в Україні у контексті євроінтеграційних процесів	Тести, питання, ситуаційні завдання

Літературні джерела

1. Бюджетний кодекс України від 08.08.2010 р. № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
2. Деякі питання виплати допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам: Постанова Кабінету Міністрів України від 20 березня 2022 р. № 332. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/332-2022-п#Text>
3. Деякі питання надання державної соціальної допомоги та пільг на період введення воєнного стану: Постанова Кабінету Міністрів України від 07 березня 2022 р. № 214. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/214-2022-п#Text>
4. Деякі питання реалізації експериментального проекту щодо надання базової соціальної допомоги: Постанова Кабінету Міністрів України від 25 березня 2025 р. № 371. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/371-2025-%D0%BF#Text>
5. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. №2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
6. Про верифікацію та моніторинг державних виплат: Закон України від 03.12.2019 р. № 324-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324-20#Text>
7. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії : Закон України від 05.10.2000 р. № 2017-III. URL <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14#Text>
8. Про державну допомогу сім'ям з дітьми: Закон України від 21.11.1992 р. № 2811-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-12#Text>
9. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям: Закон України від 01.06.2000 р. № 1768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1768-14#Text>
10. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування: Закон України від 09.07.2003 р. № 1058-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text>
11. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 23.09.1999 р. № 1105-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>
12. Базова соціальна допомога – новий підхід до підтримки сімей. URL: <https://www.pfu.gov.ua/2172633-bazova-sotsialna-dopomoga-novyj-pidhid-do-pidtrymky-simej/>
13. Бліхар М. М., Сарахман Ю. Б. Правова природа діяльності цільових позабюджетних державних фондів. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 9. С. 270-273.
14. Бортник С. М., Севідова І. О. Забезпечення організаційно-правових умов фінансування соціальної сфери України. *Право і безпека*. 2023. № 3(90). С. 9-20.
15. Бурик З. Публічне управління соціальними ризиками в умовах нової соціально-економічної реальності. *Наукові перспективи*. 2021. № 1(7). С. 72-82.
16. Воробйова Г. В., Зозуля С. С. Зарубіжні тренди соціальної політики захисту ветеранів. *Актуальні проблеми політики*. 2021. № 68. С. 90-95
17. Галушко О. І. Соціальні допомоги та їхнє значення у забезпеченні гідного рівня життя особи. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 4. С. 321-324.
18. Гончаренко Н. Г. Фінансове планування як елемент забезпечення управління фінансовими ресурсами бюджетних установ. *Економічний простір*. 2021. № 165. С. 116-119.
19. Дем'янишина О. А., Гвоздей Н. І., Ареп'єва О. В. Проблемні аспекти фінансового забезпечення соціальної допомоги населенню. *Наукові інновації та передові технології*. 2023. № 1(15). С. 25-37.
20. Дмитренко Е., Дмитренко Ю. Особливості фінансового, правового та організаційного забезпечення соціального захисту громадян в умовах євроінтеграції України. *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice*. 2022. № 3(44). С. 234-242.
21. Кандиба С. В., Сафонік Н. П. Оцінка фінансового забезпечення соціального захисту осіб з інвалідністю в Україні. *Приазовський економічний вісник*. 2021. № 3(26). С. 136-141.
22. Кирилюк В., Рябоконт І. Житлові субсидії в контексті соціального забезпечення. *Актуальні проблеми економіки*. 2025. № 1(283). С. 44-49.

23. Козарезенко Л., Савченко Н., Кукурудз О. Фінансове забезпечення державних соціальних гарантій в умовах соціально-економічних трансформацій. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 66. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4598/4541>
24. Колосок А. М. Актуальні аспекти соціального захисту населення. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2021. № 2(26). С. 16-23.
25. Крамаренко К. М. Фінансовий механізм бюджетних установ в сучасних умовах. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2023. Вип. 5(05). С. 33-36.
26. Лопушняк Г., Фоменко О. Субсидування житлово-комунальних послуг: теоретичні аспекти та зарубіжні практики. *Актуальні проблеми економіки*. 2022. № 5(251). С. 43-55.
27. Мокрицька Н. П. Право соціального забезпечення: навч. посібник. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 536 с.
28. Петик Л. О., Корж М. А. Фінансування соціального захисту в Україні на основі найкращих практик ЄС. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. № 11/2. С. 23-27.
29. Середа О. О. Фінансування бюджетних установ: проблеми і перспективи. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 34. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1018/976>
30. Соціальна допомога та виплати в умовах воєнного стану. *Урядовий портал*. 2024. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/socialna-dopomoga-ta-viplati-v-umovah-voyennogo-stanu>
31. Соціальні послуги в умовах війни: нові зміни та виклики. *Лабораторія законодавчих ініціатив*. 2023. URL: <https://parlament.org.ua/analytics/soczialni-poslugy-v-umovah-vijny-novi-zminy-ta-vyklyky/>
32. Соціальне забезпечення в Україні: навч. посібник [А. Я. Кузнецова, З. Е. Скринник, Л. К. Семів]. Львів: Університет банківської справи, 2021. 547 с.
33. Тулянцева В. А. Правове регулювання діяльності позабюджетних державних цільових фондів в Україні: монографія. Київ: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 224 с.
34. Фінанси бюджетних установ: навч. посібник. [Н. А. Дехтяр, О. В. Дейнека, О. В. Люта, Н. Г. Пігуль]. Суми : Сумський державний університет, 2020. 229 с.
35. Фоменко О. Субсидування житлово-комунальних послуг населенню: теоретико-методичні аспекти. *Сталий розвиток економіки*. 2024. № 3(50). С. 427-431.
36. Фоменко О. Житлова субсидія як інструмент адресної фінансової допомоги населенню. *Економіка і регіон*. 2022. № 4(87). С. 77–85.
37. Чудик-Білоусова Н. І. Роль бізнесу у формуванні системи недержавного соціального забезпечення в умовах глобалізації. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2022. № 5. С. 51-59.
38. Які соціальні виплати доступні в Україні. *Finance.ua*. URL: <https://finance.ua/ua/goodtoknow/yaki-sotsialni-vyplaty-dostupni-v-Ukraini>
39. Ana Llena-Nozal, Rodrigo Fernández, Sarah Kups Provision of social services in EU countries. *OECD Social, Employment and Migration Working Papers*. 2022. No. 276. 84 p.
40. Alberini A., Umapathi N. What Are the Benefits of Government Assistance with Household Energy Bills? Evidence from Ukraine. *World Bank Policy Research Working Paper* 9669. 2021. 54 p. URL: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/747101621621225723/pdf/What-Are-the-Benefits-of-Government-Assistance-with-Household-Energy-Bills-Evidence-from-Ukraine.pdf>

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Фінансове забезпечення соціальних допомог» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування; тестування; презентації результатів виконаних завдань та досліджень; оцінювання результатів модульної контрольної роботи; тренінг; оцінювання результатів самостійної роботи студентів; наукова дискусія; інші види індивідуальних та групових завдань; екзамен.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається із дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів заборонено.

Політика щодо відвідування: За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу та дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Фінансове забезпечення соціальних допомог» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3	Модуль 4	Модуль 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Поточне опитування	Модульний контроль 1	Поточне опитування	Модульний контроль 2	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Підсумкова оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (кожен здобувач має бути оцінений не менше одного разу на два заняття)	Модульна робота по темах 1-6	Підсумкова оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (кожен здобувач має бути оцінений не менше одного разу на два заняття)	Модульна робота по темах 7-13	Підсумкова оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання двох завдань тренінгу	Підсумкова оцінка за самостійну роботу визначається за 100 бальною шкалою за в есе або представлений проєкт	Структура екзаменаційного білету: тестові завдання (20 тестів по 3 бали за тест) – макс. 60 балів; пит. 1 – макс. 20 балів; пит. 2 – макс. 20 балів

Поточне опитування під час заняття:

90–100 балів ставиться за таких умов:

- здобувач активно працює протягом практичного заняття;
- глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань, дає повну, аргументовану, послідовну й обґрунтовану відповідь, що супроводжується правильними прикладами, на підтвердження власних думок, здійснює аналіз і формулює висновки, вільно послуговується термінологією у сфері антикризового фінансового управління;
- вирішує практичні та ситуаційні завдання, досконало володіє навиками користування статистичною звітністю та її ґрунтового аналітичного опрацювання.

75–89 балів ставиться за таких умов:

- здобувач доволі активно працює протягом практичного заняття;
- дає правильний, достатньо повний, обґрунтований виклад навчального матеріалу, але при додаткових контрольних запитаннях, які ставить викладач, не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;
- вирішує практичні та ситуаційні завдання лише з певною допомогою викладача чи колег, вміє користуватися статистичною звітністю.

60–74 бали ставиться за таких умов:

- здобувач на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача;
- загалом виявляє знання основного навчального матеріалу, що розглядається, та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

35–59 балів ставиться за таких умов:

- допускає суттєві помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після підказок викладача;
- здобувач виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і поверхнево її розуміє;
- викладає матеріал не достатньо зв'язно і без логічної послідовності.

0–34 бали ставиться за таких умов:

- здобувач фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) викладає початковий матеріал, припускаючись при цьому суттєвих неточностей і помилок, які не виправляє навіть при підказках викладача;
- виявляє незрозуміння змісту теоретичних питань і практичних завдань і, як наслідок цього – демонструє повну відсутність навичок як в аналізі явищ, так і в подальшому виконанні практичних завдань.

Модульна робота – вид контролю, при якому засвоєння здобувачем теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання: тести: 20 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 4 бали, що в підсумку дає максимально 80 балів; практичні ситуаційні завдання: 2 завдання, за розв'язання кожного із яких здобувач може отримати від 0 до 10 балів, що в підсумку дає максимально 20 балів.

Тренінг:

90–100 балів ставиться за таких умов:

- здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його використовує під час виконання завдань тренінгу, виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів ставиться за таких умов:

- здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при виконанні окремих завдань тренінгу не вистачає достатньої глибини та аргументації його використання, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки, загалом виявляє творчий підхід до виконання завдань;

65–74 бали ставиться за таких умов:

- здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом та загалом його використовує при виконанні завдань тренінгу, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–64 бали ставиться за таких умов:

- здобувач не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його використовує, недостатньо розкриває зміст завдань тренінгу, допускаючи при цьому суттєві неточності, не виявляє творчого підходу до виконання завдань;

1–59 балів ставиться за таких умов:

- здобувач не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст завдань тренінгу, не бере участі у колективних завданнях під час проведення тренінгу.

Самостійна робота:

90–100 балів ставиться за таких умов:

- зміст самостійної роботи повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий рівень опанування навчального матеріалу, здобувач на високому рівні виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів ставиться за таких умов:

– зміст самостійної роботи в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві недопрацювання за окремими завданнями, свідчить про належний рівень опанування навчального матеріалу, здобувач належно виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–64 бали ставиться за таких умов:

– поставлені завдання виконані на недостатньому рівні; наведені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень опанування навчального матеріалу; здобувач припускається значних помилок у виконанні завдань, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

1–59 бали ставиться за таких умов:

– завдання практично не виконані; відсутні авторські напрацювання; грубі помилки у вирішенні завдань роботи, що свідчать про низький рівень опанування навчального матеріалу; здобувач не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

Екзамен:

Екзаменаційний білет складається із:

– теоретичних (проблемних) питань: 2 теоретичних питання, за відповідь на кожне з яких здобувач може отримати від 0 до 20 балів, що в підсумку дає максимально 40 балів.

15–20 балів – у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, всебічно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповіді, глибоко та всебічно розкриває зміст завдання.

1–14 балів – в цілому володіє навчальним матеріалом, але не в повному обсязі, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його викладає, недостатньо розкриває зміст завдання, допускаючи при цьому суттєві неточності, відповіді на запитання нечіткі.

– тестів: 20 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких здобувач може отримати 3 бали, що в підсумку дає максимально 60 балів.

Підсумкова оцінка за екзамен визначається як сума балів за виконані завдання й оцінюється від 0 до 100 балів.

Шкала оцінювання:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом